

Š i f r a k a n d i d a t a :

--

Državni izpitni center

M 1 9 2 1 0 3 1 1

JESENSKI IZPITNI ROK

SLOVENŠČINA

==== Izpitna pola 1 ====

Šolski esej (najmanj 700 besed)

Sobota, 24. avgust 2019 / 120 minut

Dovoljeno gradivo in pripomočki:

Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik.

Kandidat dobi dva konceptna lista in dva ocenjevalna obrazca.

Priloga z izhodiščnim besedilom za razlagalni/interpretativni esej je na perforiranem listu, ki ga kandidat pazljivo iztrga.

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati naloge, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani in na ocenjevalna obrazca). Svojo šifro vpišite tudi na konceptna lista.

Izpitna pola vsebuje navodila za razpravljalni in razlagalni/interpretativni esej. Eseg naj obsega najmanj 700 besed. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 50.

V preglednici zaznamujte izbrani esej z "x".

1.	2.

Pišite **v izpitno polo** z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom. Pišite čitljivo in skladno s pravopisnimi pravili, vendar ne samo z velikimi tiskanimi črkami. Če se zmotite, napačno besedo ali poved prečrtajte in jo zapišite na novo. Nečitljiv esej bo ocenjen z 0 točkami. Osnutek eseja pišite na konceptna lista. Osnutek se pri ocenjevanju ne upošteva.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 16 strani, od tega 2 prazni.

Priloga k izpitni poli 1 (M192-103-1-1)**Andrej Makine: Francoski testament (odlomek)**

Andrej Makine: Francoski testament. Maribor: Založba Litera, 2018. 50–52.

Kljub svojemu francoskemu pečatu sva oba, tako sestra kot jaz, živela podobno kot najini sošolci: ruščina je spet postala vsakdanji jezik, šola nas je vzgajala po kalupu vzornih mladih Sovjetov, paravojaške igre so nas navajale na vonj po smodniku, na eksplozije vadbenih granat in na sovražnika z Zahoda, ki ga bo treba nekega dne premagati.

Večeri na balkonu najine babice so bili, tako se nama je zdelo, le še otroške sanje. In ko nam je pri pouku zgodovine profesor govoril o "Nikolaju II.", ki ga je ljudstvo poimenovalo "Nikolaj II. Krvoločni", nisva videla nobene povezave med mitskim krvnikom in mladim vladarjem, ki je ploskal *Cidu*. Ne, šlo je za dva človeka, ki se nista poznala.

Nekega dne pa je po naključju v moji glavi vendarle prišlo do povezave: ne da bi bil vprašan, sem začel pripovedovati o Nikolaju in Aleksandri in njenem obisku Pariza. Moja pripoved je bila tako nepričakovana in biografski podatki tako izčrpni, da se je učitelj zmedel. Presenečeno porogljivo hihitanje se je razlezlo po razredu: učenci niso vedeli, ali naj imajo moje govorjenje za provokacijo ali preprosto za delirij. Vendar je učitelj že vzel stvari v svoje roke in pribil:

- To je car, ki je odgovoren za hude nemire na Hodinskem polju, kjer je bilo poteptanih na tisoče ljudi. Prav on je tudi zaukazal streljanje na mirnem shodu 9. januarja 1905 – žrtev je bilo na stotine. Njegov režim je odgovoren za poboje na reki Lena – 102 mrtva! Zato ni naključje, da se je veliki Lenin tako imenoval – tudi s psevdonimom je hotel šibati zločine carskega režima.

Kar me je najbolj prevzelo, pa ni bil vehementni ton te sramotilne kritike. Pač pa mučno vprašanje, ki se mi je v glavi porodilo med telovadbo, ko so me drugi učenci oblegali s svojim zasmehovanjem ("Glejte! Pa saj ima krono, tale car!") je kričal eden od njih in me vlekel za lase.). To vprašanje je bilo povsem preprosto: "Da, vem, da je bil krvoločni tiran, to piše v našem učbeniku. Toda kaj storiti s tistim svežim vetrom, ki veje od Sene in diši po morju, z zvočnostjo verzov, ki so odplavali v vetru, z žvenketom zlate lopatice na granitu – kaj naj s tistim daljnim dnevom? Kajti njegovo vzdušje tako intenzivno občutim!"

Ne, meni ni šlo za to, da bi hotel rehabilitirati Nikolaja II. Zaupal sem svojemu učbeniku in našemu učitelju. Kaj pa tisti davni dan, tisti veter, tisto sončno ozračje? Nenehno sem se vrtel v teh razmišljanjih – na pol v mislih, na pol v podobah. Ko sem od sebe odrival svoje smejoče se sošolce, ki so me grabili in glušili s svojim posmehovanjem, sem nenadoma občutil do njih strahotno ljubosumje: "Kako lepo je, če v sebi ne nosiš tistega vetrovnega dne, tiste preteklosti, tako zgoščene in očitno tako nekoristne. Da, lepo je imeti en sam pogled na življenje. Ne videti, kot vidim jaz ..."

Ta zadnja misel se mi je zazdela tako drzna, da sem nehal odbijati napade svojih posmehovalcev in se obrnil proti oknu, za katerim se je raztezalo zasneženo mesto. Jaz torej vidim drugače! Je to prednost? Ali hiba, pomanjkljivost? Pojma nisem imel. Verjel sem, da si ta dvojni pogled lahko razložim s svojima dvema jezikoma: dejansko, ko sem v ruščini izgovoril "ЦАРЬ", sem pred seboj zagledal krutega tirana; medtem ko je bila francoska beseda "tsar" polna svetlobe, šumov, vetra, bleska lestencev, odseva golih ženskih ramen, pomešanih parfumov – tistega neponovljivega vzdušja naše Atlantide. Bilo mi je jasno, da bom moral prikriti ta drugi pogled na stvari, saj je lahko izzval le norčevanje drugih.

Prazna stran

1. RAZPRAVLJALNI ESEJ

PRIPOVEDOVALKA IN PRIPOVEDOVALEC TER NJUNE STISKE

Pripovedovalka v romanu *Angel pozabe* in pripovedovalec v *Francoskem testamentu* se med svojim odraščanjem soočata s številnimi stiskami. Predstavite njune stiske in pojasnite vzroke zanje. Primerjajte, kako se v življenju soočata z vprašanjem o svoji identiteti. Kako ste doživeli njuno iskanje lastne identitete? Katera vprašanja, povezana z identiteto, so za vas, človeka 21. stoletja, pomembna?

Pazite na jezik, zgradbo in slog svojega pisanja.
Esej naj obsega najmanj 700 besed.

2. RAZLAGALNI/INTERPRETATIVNI ESEJ

Andrej Makine: Francoski testament (odlomek)

Andrej Makine: *Francoski testament*. Maribor: Založba Litera, 2018. 50–52.

V odlomku so prikazane Aljoševe težave v šoli pri pouku zgodovine. Pojasnite, v čem se dečkova podoba ruskega carja razlikuje od šolske razlage in zakaj. Kako Aljoša v odlomku odkriva svojo dvojno identiteto? Kako Aljoša doživlja to spoznanje ter s katerimi jezikovnimi in slogovnimi sredstvi je njegovo doživljanje prikazano? Kako v nadaljevanju romana v Aljoši dozori spoznanje o njegovi dvojni identiteti? Ali je posameznikova kulturna raznolikost v današnjem svetu razumljena podobno kot v romanu?

Pazite na jezik, zgradbo in slog svojega pisanja.
Esej naj obsega najmanj 700 besed.

Prazna stran

